

REDACCIÓ :
Josep PALLACH
Rue Gaston-Mangin
Bât. B - Esc. 5 - Ap. 53
MONTGERON (S -et-O).

ADMINISTRACIÓ :
M. MIQUEL
26, rue des Potiers — Toulouse (H.-G.)
C. Ch. Postaux : 1792-75 - Toulouse

Endavant

FEDERACIÓ
DEMOCRÀCIA
SOCIALISME

MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

LA RESPOSTA FEIXISTA

L'Abat de Monserrat parlà amb serenitat i raonant. Les seves paraules mereixien almenys una resposta igualment serena i raonada. En comptes d'això el règim feixista ha reaccionat com era natural en ell: vessant damunt del Pare Escarré, que en les seves declaracions fou intèrpret de tot el poble de Catalunya i de la gran majoria d'espanyols, una bona dosi d'insults, de mentides i de violència.

Les mentides, les recollim apart: «El Español» que publicava les declaracions i els atacs a l'Abat fou ràpidament esgotat a Catalunya. Resumim l'essencial de la resposta franquista, i publiquem al costat la veritat dels fets; tots confirmen les declaracions de l'Abat.

Els insults, per desgràcia per l'Església, anaren a càrrec d'aquest Fray Justo Perez de Urbel, militant de Falange des de fa anys i actual animador d'una associació internacional antisemita, antimasonica, antiprotèstant i anti tot el que pot significar tolerància i comprensió. Creients i no-creients, avui, escolten atentament el que diu l'Església del Concili. Per una raó: perquè l'Església, avui, parla com Montserrat i no com el Valle de los Caidos Però no ens escou a nosaltres entrar en aquesta discussió. Diem, simplement, que a desgrat de les pressions i de les demandes, cap autoritat eclesiàstica espanyola important no ha pres la defensa del règim franquista que l'Abat de Montserrat qualifica públicament de contrari a l'ensenyament de l'Evangeli.

La violència, ja la sabem: menaces, assalts al local dels minyons de muntanya, etc., etc. La xuleria, tradicional en certa gent, ha sortit de nou al carrer. «Vamos a verlo» — deia «El Español» — retreient unes declaracions de Bergamín, que assegurava que si les «declaracions de l'Abat fossin conegudes serien suficients per enfonsar el règim» i confonent la coneixença de les declaracions amb la simple publicació per la revista que dedicava, sense contradictori, quatre pàgines a combatre-les. Done bé, en efecte: «Vamos a verlo». Si tots els catalans s'ho proposen, si tots els demòcrates espanyols fan el necessari, si tots els que volen conviure en pau i trobar conjuntament els camins d'una

¿ VERITAT O MENTIDA ?

LES AFIRMACIONS DE « L'ESPAÑOL » PER CONTRADIR L'ABAT DE MONTSERRAT

1. — «ELS TRIBUNALS FRANQUISTES DESPRES DE LA GUERRA HAN CONDEMNAT AMB UNA GRAN MODERACIÓ». «AVUI NO HI CAP DIFERENCIA ENTRE VENÇUTS I VENCEDORS».

(Les xifres dels condemnats A MORT DESPRES de la guerra civil són desconegudes, però és segur que passen de 200.000. El nom de Carles Rahola, a Catalunya, simbolitza la duresa i la criminalitat de la repressió; el de Julián Besteiro, socialista honest, que no tingué cap càrrec oficial durant la guerra i que feu tot el possible per concloure-la confiant en la «moderació» dels vencedors, simbolitza l'odi que els animava. Recordem que el fiscal del procés contra Besteiro es deia Acedo Colunga — i que el seu odi a Catalunya tingué més tard ocasió de manifestar-se.

(Pel que fa a les diferències, tot-hom sap que les antigues penes de presó no estan anul·lades i s'han de complir si hi ha nou «delicte polític»).

2. — «HI HA HAGUT VARIES MESURES DE GRACIA»

(Es cert, però ni una sola amnistia general, 25 anys després de la guerra, Grimau ha estat assassinat acusat del delicte «continu»).

3. — «A LES PRESONS NO HI HA MES PRESONERS DE L'ANY 1939».

(En efecte, molts — com Besteiro — han mort a la presó; però hi ha molts de condemnats polítics «posteriors» — a causa del règim establert l'any 1939 gràcies a la guerra civil).

4. — «LA LLENGUA CATALANA NO ES ACTUALMENT PERSEGUIDA».

(L'ensenyament del català — i en català — és prohibit; igual que la publicació de revistes, periòdics, etc., etc).

5. — «EL NIVELL CULTURAL ES ELEVAT A ESPANYA».

(Hem donat ja detalls i continuarem fent-ho, de l'abandó de l'Estat en aquesta matèria. Avui publiquem les xifres del tant per cent del producte nacional invertit en l'educació; venim darrera Turquia i Portugal. Menys que nosaltres hi ha Grècia. Però a Grècia, un govern de centre-esquerra ha foragitat la reacció partidària de l'analfabetisme).

6. — «LA SINCERITAT DE LA POLITICA DE L'OPOSICIO DEMOCRATICA, PARTIDARIA DE LA NO-VIOLENCIA, ES DISCUTIBLE».

(Aquesta política és en realitat tan contrària a les intencions violentes del feixisme que és segur que un gran nombre d'actes de «terrorisme» han estat fruit de les provocacions de la policia).

¿Qui té raó? «El Español» o els que volem acabar amb el clima de guerra civil? Els que creuen que els governants surten de la violència i del favoritisme, o els que creiem que els ha d'elegir i controlar el poble? Els demòcrates o els totalitaris?

societat més justa — i més cristiana — que la que avui domina a Espanya lluitem per aconseguir-ho, el règim franquista no durarà. Aquest vell home de setanta anys, que va ja de cara a la mort respondrà, com diu ell, «ante Dios y ante la Historia» dels seus actes. Però nosaltres, treballadors i demòcrates, no serem arrossegats una vegada més per l'abim d'odi que els ha inspirat gairebé sempre. Nosaltres volem prepa-

rar el pervindre de llibertat, de pau i de justícia. I per això mateix — ja ho veuran els de «l'Espanyol», finalment les declaracions — expressió de la veritat — de l'Abat quan seran conegudes i asimilades per el poble, escombraran el franquisme, que és simplement la deixalla del feixisme, sumada als vicis de les oligarquies hispàniques. La veritat, finalment, triomfa sempre de la mentida i de l'impostura.

Una nova promoció d'agricultors

Per Enric BRUFAU

He tingut la gran satisfacció de reveure i parlar amb un vell i estimat amic meu, que com jo mateix, milita en els rengles del socialisme.

Ell viu a Catalunya. Es un pagès de la plana d'Urgell; home de seny, treballador infatigable, que tenia i té un gran predicament en la seva contrada. Les seves terres en ple rendiment, sempre ben treballades, li han permès de viure sense flectir el genoll ni doblegar l'esquena davant dels «rics», tal com diu ell — que de llurs propietats solament en treuen el profit, sense però, esmerçar-hi cap esforç. Jo sé les penes que ha passat. Per començar fou empresonat a Lleida durant un any i quan ha sortit, sovint, ha estat cridat a la caserna de la guàrdia civil on després de fer-li passar una mala estona li han recriminat la seva actitud mancada de fervor pel règim franquista i aconsellat de deixar-se veure en les manifestacions oficials, així com també en l'antiga societat popular, la qual avui, es el cau de la reacció. Cada cop, sense prometre res, el meu amic ha dit i repetit que ell era home de casa, que no era home de cafè i, sobre tot, que absorbit pel seu treball li era molt difícil satisfer-los. Reconeix que, poc a poc, «l'han perdut de vista» i des de fa temps el deixen fer tal com ell vol.

Les causes d'aquesta treva les atribueix a un fenomen de caràcter general; el seu raonament es el següent: Durant molt anys ha existit — compacte — una militància reaccionària plena de rancor i freturosa d'abassegar a tota la gent que considerava contrària al «movimiento nacional». Però a mesura que han cregut que el règim s'afiançava, que l'oposició més o menys desorganitzada no representava cap perill immediat i també que l'hostilitat del món havia perdut virior, per un procés natural caracteritzat per les envejes personals i també pel fet que el règim els hagi deixat enriquir més o menys (legiu, «obrar més o menys») s'han convertit ara en una banda de crítics públics, crítics no pas del fet vergonyós i infamant de suportar un règim feixista sinó de tot ço que es fa o es deixa de fer. Es comprén que al crític «impune» — car «ells» disfruten d'una certa impunitat — li plau tenir una certa audiència i per a reunir-la no fila gaire prim, ni s'entreté gaire a analitzar les idees de's que formen el seu auditori. D'ací ve que, gairebé sempre, els que a cor i de cor l'aproven no són altres que aquells que anys enrera eren perseguits o si més no molestats. Totes aquestes petites manigances — que tenen però la seva importància — són els ele-

ments superficials que formen el panorama polític de les viles i dels pobles de casa nostra. Hem dit els elements superficials, car hi ha quelcom de més profund i més important, que al seu entendre ja fora hora de remoure, d'orientar i d'ajudar.

Aquest amic coneeix bé el problema del camp, en el seu triple aspecte humà, social, polític. Es un treballador de la terra i de la vida dels camperols parla i es preocupa; per això, amb claretat, ens ha exposat la situació de les noves promocions d'agricultors interessats pel millorament dels cultius, per la necessària mecanització, per la conveniència d'augmentar la producció i per damunt de tot preocupats, amargats i decididament contraris a la política agrària del règim feixista — immillorable pels grans terratinents, pels especuladors i per l'Estat — però girada d'esquena a la tècnica, a la cooperació i al progrés, és a dir a les veritables aspiracions i interessos de la pagesia.

Per això fa mal al cor pensar que són uns revoltats individuals, sense cap mena de contacte — intencionadament polític, vull dir — entre ells; quan pel fet de no haver estat perseguits — tota la vida d'aquests homes s'ha desenvolupat en aquesta llarguíssima etapa dictatorial — els permet de fer (com fan) la crítica de les malvestats del règim sense temor, o en tot cas amb un temor, e's orígens del qual no són la por a la repressió,

com és el cas en la majoria dels vells demòcrates.

Hem d'admetre que el que ens exposa el meu amic, equival a una mena de crítica indirecta de l'acció de les organitzacions catalanes clandestines en general i hem d'admetre i gairebé donar-li la raó, car la gentada del camp sovint ha estat deixada al marge en el pensament polític dels dirigents de les organitzacions polítiques i sindicals de l'exili, i — també — de l'Interior i entre elles, la nostra. Ara bé: aquesta joventut àvida de llibertat i de progrés, que considerava la ciència i la tècnica com els elements principals i propis que li permetran de deixar enrera l'antiga vida de treball rudimentària i de perspectiva poc fallaguera, solament esperava i espera reunir-se entorn d'un programa i d'una acció que precisi les realitats del món camperol i proposi les solucions susceptibles de resoldre llurs problemes.

—A nosaltres, ha dit finalment l'amic, situada l'acció en aquest estadi ens hauria arribat l'hora d'ésser eficients, cooperant tal com podríem i desitgem fer-ho a l'ensulsiada de l'estat actual de coses, bo i aportant als obrers de la ciutat el recolzament que els manca perquè la lluita d'alliberació esdevingui veritablement nacional.

LES XIFRES

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Totals
Patrons propietaris	7.914	3.155	14.533	12.048	37.650
Arrendataris	6.349	3.088	1.887	6.164	29.916
Parcers	6.132	1.133	2.728	2.435	
Petits propietaris	12.740	11.539	32.954	26.859	84.082
Petits arrendataris	13.928	13.323	4.224	6.486	75.366
Petits parcers	18.894	5.572	7.271	5.686	
Obrers agrícoles fixos	7.879	2.304	4.562	4.221	
Obrers eventuais homes	7.390	4.233	7.915	13.609	69.656
Obrers eventuais dones	3.382	2.245	4.169	7.747	
TOTAL. població agr. activa	84.608	46.592	80.233	85.237	296.670

Ultra els jornalers, la gran majoria dels treballadors del camp són petits propietaris, petits parcers i petits arrendataris. Hi ha doncs per començar un evident problema social i econòmic: és evident que el rendiment de les terres seria millor si les rendes anaven a parar als conreadors i no al rendistes. Es evident també que el treball dels petits propietaris, de tots els conreadors seria més eficaç si comptessin amb mitjans moderns, i se se'ls ajudés a tenir-los.

Heus ací les xifres esmentades.

Entre els 105.282 arrendataris i parcers n'hi ha molts — els «petits» — que deuen viure amb grans dificultats, mentre una part de llur treball va als rendistes. Entre aquests rendistes hi ha gent que ho necessiten ben poc com el senyor Mateu, el Marquès de Camps, el Duc d'Almenara Alta, el Baró de Viver, el de Terrades, el senyor Jorba, Bertran, Valls, Sales, Mata, etc., etc., que són alhora «grans» propietaris, «grans» industrials, «grans» financers... i que per ser tan «grans» bé deuen ocupar alguna cosa dels «petits» dels que treballen.

ESCOLES PEL POBLE!

Els profunds conèixements econòmics del nostre invencible Caudillo li han fet pronunciar una frase famosa — al mig d'altres no menys importants — en el seu discurs de final d'any. Es la següent:

«Las inversiones en la enseñanza y en la vivienda solo tienen relaciones indirectas con la economía».

La frase, pels que no han llegit el llarg i indigest discurs, ve a tomb per mostrar la gran generositat de Franco que ara es dedicarà a invertir diners en l'ensenyament, malgrat que aquest no tingui relacions «directes» amb l'economia. Per altruisme, únicament, podríem dir.

Llàstima que aquesta preocupació vingui tant tard: al cap de 25 anys de dictadura absoluta, i quan la situació està tan degradada que el franquisme no pot trobar-hi solució.

Llàstima també que en realitat siguin els tècnics del Banc Mundial els que han exigit aquestes inversions, com ho demostren les frases següents de l'Informe:

ENSENYAMENT PRIMARI: «Hi ha milers d'infants que no poden assistir a classe per manca d'escoles i de mestres».

MATERIAL PEDAGÒGIC: «Moltes escoles manquen de llibres i de material d'ensenyament».

RELACIONS AMB L'ECONOMIA: «Sense un augment molt important del tant per cent de població que estudia serà absolutament impossible complir amb una de les exigències fonamentals del desenvolupament econòmic; l'augment de la mà d'obra especialitzada».

NO NI HA PROU AMB CONSTRUIR ESCOLES: CAL AUGMENTAR EL SALARI DELS MESTRES I DELS PROFESSORS...

Aquesta exigència econòmica és el que explica realment el nou esforç inversor que — damunt del paper — per ara — preconitza el pla de «desarrollo». Ara bé: una escola es construeix més fàcilment que no un mestre — aquesta gran veritat és el que ignoren els «nostres» governants. Suposant doncs que es construïxin els milers d'escoles primàries, d'Instituts i sobretot d'Escoles Tècniques i d'agricultura, d'on sortiran els mestres, els professors? Creuen que pagant-los com fins ara amb salaris de misèria creixeran les vocacions? Un professor adjunt de l'Universitat guanya menys que un peó; no arriba a les 60 pessetes diàries. I una bona part de l'ensenyament universitari el donen els professors adjunts... Els salaris dels mestres són dels més inferiors entre els funcionaris: 2.815 pessetes mensuals (gratificació inclosa) quan s'ingressa al magisteri: 3.822,24 pessetes

cada mes al cap de 40 anys de serveis...

En temps de la República i de la Generalitat un mestre guanyava tant o més que un funcionari, que un empleat de banca, que un sergent o que un guàrdia. Avui guanya menys. ¿Creuen els franquistes que amb aquets salaris resoldran els problemes de l'ensenyament a Espanya?

¿QUI ESTUDIA A ESPANYA?

Aquests problemes són múltiples: ajuda als estudiants, per exemple; només el 0,8 % de's estudiants espanyols són de família assalariada pagesa, i el 2,2 % fills d'artisans i jornalers... Als altres països com la Suïssa la proporció és de 25 % de fills d'obriers, i 5 % d'agricultors. A Polònia de 31 % de fills d'obriers i de 20 % de pagesos... Com que en el món — i també a Espanya — hi ha molts més obriers i pagesos que no patrons, és evident que la selecció espanyola és mal feta, i que els fills dels assalariats — obriers, pagesos, empleats — tenen grans dificultats per estudiar.

L'IDEAL FRANQUISTA: LES «BONES» ESCOLES PELS «RICS»; LES «DOLENTES» PELS POBRES.

Cada dia més en efecte s'instalen a les ciutats — Barcelona és un exemple — col·legis pagant, d'ensenyament primari, secundari i tènic. L'Estat franquista ha abandonat l'ensenyament a l'iniciativa privada — religiosa o no — i no falten veus que preconitzen la legalització d'aquest estat de fet. Així les coses serien més clares, en efecte: els col·legis cars i ben equipats pels rics — els pocs col·legis gratuïts, definitivament abandonats, pels pobres. ¿No és així com van les coses ja actualment?

PEL DRET A L'ENSENYAMENT DELS NOSTRES FILLS: CAL LLUITAR!

¿Com voleu que canviï la situació actual? ¿Com és possible que els governants actuals vulguin realment modificar-la, és a dir: augmentar el salari dels mestres, construir grups escolars, escoles tècniques gratuïtes i obligatòries, ajudar amb beques i amb presalari els estudiants de famílies que viuen del salari del pare o de la mare? ¿Quants governants — ministres o alcaldes, o consellers, es coneixen que enviïn els seus fills a les escoles públiques o als instituts? Ells no s'han de preocupar de la situació, que ja tenen resolta.

Els que s'han de preocupar d'aquesta qüestió són els treballadors, els pagesos, els empleats: si no es democratitza el país, si els ciutadans no elegeixen el propi govern no hi haurà escola pels fills. Aquesta és la veritat. La decisió, el pervindre depèn de nosaltres i només de nosaltres.

Nivell cultural

LES INVERSIONS DE L'ESTAT

Heus ací, en el requàdre següent les quantitats que els Estats — entre els països de l'OCDE — destinen a l'ensenyament. Les quantitats són calculades en tant per cent del producte nacional brut. Com es pot veure Espanya destina a l'ensenyament menys que altres països, àdhuc més pobres que nosaltres:

Suècia	4,14
Suïssa	2,88
Luxemburg	1,33
Bèlgica	2,79
Anglaterra	3,67
França	3,50
Dinamarca	3,01
Alemanya	2,79
Holanda	4,23
Islàndia	2,53
Austria	2,85
Irlanda	2,72
Itàlia	3,42
Iugoslavia	2,60
Portugal	2,07
Turquia	2,05
ESPANYA	1,57
Grècia	1,41

(Despeses, % del producte nacional brut)

¿Què diu «El Español»? Ací no es tracta de països rics i de països pobres. Es tracta de la proporció que, cada país destina a l'ensenyament, en relació al que «guanya», al que produeix. Els països que s'interessen per l'ensenyament — Suècia té un govern socialista des de fa anys — hi destinen molt. Espanya, molt poc. Les xifres canten i no la propaganda. I no és amb paraules que això canviarà sino amb fets, quan els ciutadans es decidiran a prendre en mans els seus propis afers en comptes de deixar-los als militars i als tècnics de l'Opus Dei.

ELS MORTS DE L'EXILI

Poc a poc, la mort va colpit companys nostres. Fa una setmanes era el company Mateu, de Tàrraga, enterrat a Chateauroux. Més tard fou el company Casadelà, d'Olot, que residia i morí a Perpinyà.

L'un i l'altre formaren l'avanguardia de les idees socials a les seves comarques. Han mort a l'exili, fidels als ideals de joventut, pels quals tant lluitaren. Un dia portaran fruit a Catalunya.

A les respectives famílies renovem el dol dels socialistes catalans.

EL COMBAT SOCIAL S'ACCENTUA

ELS METAL-LURGICS DE CATALUNYA AFIRMEN LLUR VOLUNTAT DE MILLORAR LA CONDICIO OBRERA

Les festes d'any nou han estat una nova ocasió de constatar el gran desordre i la gran desigualtat econòmica que regna en aquesta societat tant «cristiana», en la qual els rics llencen els diners i els pobres (les barraques de Barcelona continuen i s'extenen) recullen les engrunes.

Hi ha però actualment a Catalunya una classe social que afirma la seva voluntat de dir prou! a aquest situació, i que reclama un nivell de vida decent pels treballadors, per tots els assalariats. Es la classe obrera i la seva avantguarda d'avui, els milers de metal·lúrgics que són conscients del seu paper de productors de riquesa, i d'obriers majors d'edat, de ciutadans d'una societat que ha de ser democràtica i econòmicament justa.

A les fàbriques metal·lúrgiques de Barcelona continuen doncs els combats per les condicions col·lectives que seran fruit realment de l'acció dels treballadors.

A L'HISPANO OLIVETTI: els treballadors demanen augment de salaris. Ja

fa vuit setmanes que lluiten per obtenir-lo rebaixant el ritme del treball. Finalment l'empresa, sobretot la casa italiana accepta. I són els funcionaris espanyols de la «delegación del trabajo» els que refusen; A més quan han de pagar les mesades dobles descompten un tant per cent per la disminució del ritme de treball. A l'Hispano Olivetti el combat reprèn ara.

A LA MACOSA, 2.500 treballadors demanen també l'augment de salaris, i a la MONTESA els treballadors unànimes recolzen la demanda fent una vaga de 24 hores per reclamar un salari mínim de 200 pessetes per vuit hores de treball, 21 dies de vacances pagades i altres millores en el treball (L'empresa de la Montesa accedí finalment i feu distintes promeses. Ara ha de complir-les).

A la SEAT, a l'ENASA, a l'OSA, a la FORD MOTOR IBERICA, a la SEDA, a DIESEL-MATACAS; a Auto-Electricidad, a Aimalibar, a la Paperesa del Prat, a la Maquinista, l'acció per les millores continua. Dirigida pels propis treballadors metal·lúrgics, recolzada per l'Alianza Sindical Obrera, que reuneix sindicalistes, socialistes, cristians, tots els sectors del moviment obrer, aquesta acció ha de reeixir!

Per les millores econòmiques i socials!
Per la llibertat sindical!
Pel retorn de llibertats democràtiques!

A les mines de Sùria

VAGA PER RECOLZAR LES REIVINDICACIONS

Durant tres setmanes els minaires de Sùria han mantingut una acció vaguística particularment dura. L'empresa i la C.N.S. al costat de la guàrdia civil, han contestat a les peticions amb la repressió. Més de trenta minaires han estat despedits. Però a desgrat d'això els obrers continuen més units i més decidits que mai. Exigeixen, abans de recomençar la negociació, la readmissió dels repressaliats. La lluita dels minaires estimula tots els treballadors.

Nota internacional

EL BRINDIS Y LES NEGOCIACIONS

«Tant de bo que l'any que comença — digué l'ambaixador rus a París, al seu col·lega franquista, comte de Motrico — sigui l'any de l'establiment de relacions diplomàtiques entre la URSS i Espanya». I feliços, els dos funcionaris, begueren la copa de xampany per celebrar l'any nou i les noves negociacions.

La frase, citada pels principals periòdics estrangers, ha fet la vo'ta al món. I els diaris espanyols també en donen compte. Què cal pensar-ne?

1) Al nostre entendre, Franco sap que els americans s'interessen cada vegada menys a les seves bases peninsulars i no ignora que l'actual política russo-americana conduirà, tard o d'hora, a un acord general. Cerca rompre així un possible «aïllament». Precisament l'aïllament que recentment senyalavem els comunistes francesos i espanyols en una declaració comuna.

2) Els dirigents russos fan, com han fet sempre, la seva pròpia política de gran puixança internacional que — quan convé — sacrifica tranquil·lament els interessos dels altres pobles, i naturalment les exigències de la moral socialista o simplement democràtica. Exactament igual que ho fan els americans.

3) Dit això, nosaltres pensem que els mals del franquisme no depenen del seu aïllament internacional — ben relatiu i poc eficaç — sinó del combat que han de menar els seus adversaris: els treballadors units, els demòcrates de la Península, ajudats pels nostres amics de tot el món — que no es confonen amb els interessos internacionals de cap puixança.

El restabliment de les relacions diplomàtiques amb la URSS — si té lloc — no canviarà els termes del combat. Obrirà els ulls dels enganysats per un «anticomunisme» que és només la disfressa per mantenir els privilegis de la dictadura — i també despertarà als que confiaven en els «slogans» de la propaganda soviètica.

El nostre destí d'homes lliures no depèn ni de russos ni d'americans. Depèn de nosaltres mateixos.

Al País Basc

NOVES ACCIONS DE LA RESISTENCIA BASCA

Malgrat la repressió, els treballadors d'Euzkadi continuen afirmant la seva decisió combativa. Durant el mes de desembre a dotzenes d'indrets del país basc — a Tolosa, a Erandio, a Luchana, a Bilbao, a San Sebastián — apareixeren grans cartells afirmant la voluntat democràtica i de llibertat, JUSTICIA SOCIAL = ETA deien aquests cartells evocant l'organització de resistència nacionalista i social d'Euzkadi.

A les estacions, a les fàbriques, les tres lletres de ETA no han pogut ésser borrades i continuen proclamant que el combat ha de reprendre aviat. Al centre mateix de Bilbao — en el local de Falange — les tres lletres del nacionalistes desfiaren la policia.

Malgrat les detencions no s'han pogut trobar els «responsables».

Sense llibertat sindical els treballadors son presoners dels patrons o de l'Estat.

O, com a Espanya?

Dels patrons i de l'Estat !.

**Per la unitat dels treballadors!
Visca l'Aliança Sindical obrera!**

Société Générale d'Impression
Toulouse

Le gérant : A. IBORRA